

KOMISJONI OTSUS,

12. detsember 2011,

komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta

(2011/833/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 249,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa 2020. aasta strateegias esitatakse Euroopa sotsiaalse turumajanduse visioon 21. sajandiks. Üks sellega seotud prioriteetseid teemasid on „Arukas majanduskasv: teadmiste- ja innovatsioonipõhise majanduse arendamine”.
- (2) Uued info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad on loonud enneolematuid võimalusi eri allikatest pärineva infosisu kogumiseks ja ühendamiseks.
- (3) Avaliku sektori teave aitab lisandväärtusega toodete ja teenuste kaudu olulisel määral kaasa innovaatiliste sidusteenuste arvu võimalikule suurenemisele. Valitsused saavad stimuleerida infosisu turge, tehes avaliku sektori teabe kättesaadavaks läbipaistvatel, tõhusatel ja mittediskrimineerivatel tingimustel. Seepärast toodi avaliku sektori teabe taaskasutamine Euroopa digitaalarengu tegevuskavas⁽¹⁾ välja kui üks peamisi tegevusvaldkondi.
- (4) Komisjoni ja muude institutsioonide valduses on hulgaltiselt kõikvõimalikke dokumente, mida võiks lisandväärtusega teabetoodetes ja -teenustes taaskasutada ning mis võiksid olla nii ettevõtjatele kui ka kodanikele kasulikud teabeallikad.
- (5) Ligipääsuõigus komisjoni dokumentidele on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele⁽²⁾.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2003/98/EÜ⁽³⁾ on sätestatud avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise miinimumeeskirjad Euroopa Liidus. Kõnealuse direktiivi põhjendustes julgustatakse liikmesriike ületama miinimumeeskirju ja võtma kasutusele avatud andmete poliitika, võimaldades avaliku sektori asutuste valduses olevate dokumentide laialdast kasutamist.
- (7) Komisjon on andnud eeskju riiklikele haldusasutustele, tehes statistika, väljaanded ja kõik liidu õigusaktid internetis tasuta kättesaadavaks. Selle põhjal on hea teha edasisi edusamme komisjoni valduses olevate andmete kättesaadavuse ja taaskasutatavuse tagamiseks.
- (8) Komisjoni 7. aprilli 2006. aasta otsusega 2006/291/EÜ, Euratom (komisjoni teabe taaskasutamise kohta)⁽⁴⁾ on määratud kindlaks komisjoni dokumentide taaskasutamise tingimused.
- (9) Komisjoni dokumentide taaskasutamissüsteemi tõhustamiseks tuleks kohandada komisjoni dokumentide taaskasutamise eeskirju, et saavutada kõnealuste dokumentide laialdasem taaskasutamine.
- (10) Tuleks luua andmeportaal, mis on ühtne juurdepääsupunkt taaskasutamiseks kättesaadavatele dokumentidele. Ühtlasi on asjakohane lisada Teadusuuringute Ühis keskuse uurimisteave taaskasutamiseks kättesaadavate dokumentide hulka. Tuleks vastu võtta säte, millega võetakse arvesse üleminekut masinloetavatele vormingutele. Otsusega 2006/291/EÜ, Euratom võrreldes oleks oluline edasimineku selles, et komisjoni dokumendid tehakse taaskasutamiseks üldiselt kättesaadavaks eraldi taotlusteta, avatud taaskasutuslitsentside või lihtsalt vastutamatusesätte abil.
- (11) Seepärast tuleks otsus 2006/291/EÜ, Euratom asendada käesoleva otsusega.
- (12) Komisjoni avatud taaskasutamispoliitika toetab uut majandustegevust, viib liidu teabe laialdasema kasutuse ja levikuni, parandab institutsioonide mainet avatuse ja läbipaistvuse osas ning väldib kasutajate ja komisjoni talituste tarbetut halduskoormust. 2012. aastal on komisjonil kavas uurida liidu teiste institutsioonide ja peamiste asutustega, millises ulatuses nad võivad kehtestada oma eeskirjad taaskasutamise kohta.
- (13) Käesolevat otsust tuleks rakendada ja kohaldada täielikus vastavuses isikuandmete kaitse põhimõtetega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruses (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ KOM(2010) 245.

⁽²⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

⁽³⁾ ELT L 345, 31.12.2003, lk 90.

⁽⁴⁾ ELT L 107, 20.4.2006, lk 38.

⁽⁵⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

- (14) Käesolevat otsust ei tohiks kohaldada dokumentide suhtes, mille puhul komisjonil ei ole õigust taaskasutamist lubada, näiteks kolmandate isikute intellektuaalomandi õigusi silmas pidades või teistelt institutsioonidelt saadud dokumentide puhul,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva otsusega määratakse kindlaks komisjoni valduses või komisjoni nimel Euroopa Liidu Väljaannete Talituse (väljaannete talitus) valduses olevate dokumentide taaskasutamise tingimused eesmärgiga lihtsustada teabe laialdasemat taaskasutamist, parandada komisjoni mainet avatuse osas ja vältida nii taaskasutajate kui ka komisjoni talituste tarbetut halduskoormust.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat otsust kohaldatakse komisjoni enda või tema nimel avaliku või erasektori asutuste koostatud avalike dokumentide suhtes:

- a) mille on avaldanud komisjon või väljaannete talitus komisjoni nimel trükistena, veebisaitidel või teabelevitamisvahendite kaudu või
- b) mida ei ole majanduslikel või muudel praktilistel kaalutlustel avaldatud, näiteks uuringud, aruanded ja muud andmed.

2. Käesolevat otsust ei kohaldata:

- a) tarkvara suhtes või tööstusomandi õigustega hõlmatud dokumentide suhtes, nagu näiteks patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed;
- b) dokumentide suhtes, mille puhul komisjonil ei ole õigust taaskasutamist lubada, näiteks kolmandate isikute intellektuaalomandi õigusi silmas pidades;
- c) dokumentide suhtes, millele juurdepääs on määruses (EÜ) nr 1049/2001 sätestatud eeskirjade kohaselt keelatud või mis on tehtud osapoolele kättesaadavaks dokumentidele eelisuurdepääsu käsitlevate erieeskirjadega;
- d) konfidentsiaalsete andmete suhtes, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009 ⁽¹⁾;
- e) dokumentide suhtes, mis tulenevad komisjoni talituste korraldatavatest käimasolevatest uurimisprojektidest ja mida ei ole avaldatud või mis ei ole kättesaadavad avaldatud andmebaasis ning mille taaskasutamine häiriks esialgsete uurimistulemuste valideerimist või mille taaskasutamine annaks põhjuse keelduda tööstusomandi õiguste registreerimisest komisjoni kasuks.

3. Käesolev otsus ei piira ega mõjuta mingil moel määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamist.

4. Käesoleva otsusega ei lubata ühelgi juhul taaskasutada dokumente ettekatsetult eksitamise või pettuse eesmärgil. Komisjon võtab kehtivate eeskirjade kohaselt asjakohaseid meetmeid, et kaitsta ELi huve ja mainet avalikkuse silmis.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „dokument” –
 - a) mis tahes infosisu mis tahes andmekandjal (paberile kirjutatuna, elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audio-visuaalsalvestisena);
 - b) mis tahes osa sellisest infosisust;
- 2) „taaskasutamine” – dokumentide kasutamine füüsiliste või juriidiliste isikute poolt ärilisel või mitteärilisel eesmärgil, mis ei lange kokku dokumendi koostamise algse eesmärgiga. Dokumentide vahetus komisjoni ja muude avaliku sektori asutuste vahel, kes kasutavad kõnealuseid dokumente üksnes oma avalik-õiguslike ülesannete täitmisel, ei kujuta endast taaskasutamist;
- 3) „isikuandmed” – määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 2 punktis a määratletud andmed;
- 4) „litsents” – loa andmine dokumentide taaskasutamiseks kindlaksmääratud tingimustel. „Avatud litsents” on litsents, millega õiguste omanik lubab ühepoolse deklaratsiooniga taaskasutada dokumente kindlaksmääratud viisil;
- 5) „masinloetav” – digitaalsed dokumendid on piisavalt struktureeritud, nii et tarkvararakendused suudavad usaldusväärselt tuvastada üksikuid faktiväiteid ja nende sisemist struktuuri;
- 6) „struktureeritud andmed” – sellisel viisil organiseeritud andmed, mis võimaldab üksikute faktiväidete ja kõigi nende osade usaldusväärset tuvastamist, nagu näiteks andmebaasides ja tabelites;
- 7) „portaal” – ühtne juurdepääsupunkt mitmesugustest internetiallikatest pärinevatele andmetele. Allikad loovad nii andmed kui ka nendega seotud metaandmed. Portaal kogub indekseerimiseks vajalikud metaandmed automaatselt ja need integreeritakse sellisel määral, mis on vajalik üldiste funktsioonide, nagu otsing ja linkimine, toetamiseks. Portaal võib ühtlasi salvestada lähteallikatest pärinevaid andmeid vahemällu, et parandada tulemuslikkust või pakkuda täiendavaid funktsioone.

⁽¹⁾ ELT L 87, 31.3.2009, lk 164.

Artikkel 4**Üldpõhimõte**

Kõik dokumendid on kättesaadavad taaskasutamiseks:

- a) ärilisel või mitteärilisel eesmärgil artiklis 6 sätestatud tingimuste kohaselt;
- b) tasuta, artikli 9 sätete kohaselt
- c) ning ilma et oleks vaja esitada eraldi taotlus, välja arvatud juhul, kui artiklis 7 on sätestatud teisiti.

Käesolevat otsust rakendatakse kooskõlas üksikisikute kaitse eeskirjadega isikuandmete töötlemisel ja eriti kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 5**Andmeportaal**

Komisjon loob andmeportaali, mis on ühtne juurdepääsupunkt tema struktureeritud andmetele ning millega hõlbustatakse linkimist ja taaskasutamist ärilistel ja mitteärilistel eesmärkidel.

Komisjoni talitused määravad kindlaks nende valduses olevad taaskasutamiseks sobivad andmed ja teevad need järk-järgult kättesaadavaks. Andmeportaal võib taotluse korral pakkuda juurdepääsu ka teiste liidu institutsioonide, organite ja asutuste andmetele.

Artikkel 6**Dokumentide taaskasutamise tingimused**

1. Dokumendid tehakse taaskasutamiseks kättesaadavaks taotlusega, kui ei ole sätestatud teisiti, ja piiranguteta või, vajaduse korral, avatud litsentsi või vastutamatusesättega, millega nähakse ette taaskasutajate õigusi selgitavad tingimused.

2. Kõnealused tingimused, mis ei tohi tarbetult piirata taaskasutamise võimalusi, võivad hõlmata järgmist:

- a) taaskasutaja kohustus märkida ära dokumentide allikas;
- b) kohustus mitte moonutada dokumentide algset tähendust või sõnumit;
- c) tingimus, et komisjon ei vastuta taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest.

Kui teatava dokumentide liigi suhtes on vajalik kohaldada muid tingimusi, peetakse nõu artiklis 12 osutatud talitustevahelise rühmaga.

Artikkel 7**Üksiktaotlused dokumentide taaskasutamiseks**

1. Kui taaskasutamiseks on vajalik üksiktaotlus, osutavad komisjoni talitused sellele selgelt asjaomases dokumendis või sellele viitavas teatises ning märgivad aadressi, kuhu taotlus tuleb saata.

2. Asjaomane komisjoni talitus menetleb taaskasutamise üksiktaotlust viivitamata. Taotlejale esitatakse vastuvõtuteatis. Komisjoni talitus või väljaannete talitus annab 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest loa taotletud dokumendi taaskasutamiseks, saates vajaduse korral dokumendi koopia, või lükkab taotluse kirjalikus vastuses osaliselt või täielikult tagasi, tuues välja tagasilükkamise põhjused.

3. Kui taaskasutamise taotlus käsitleb väga pikka dokumenti, väga palju dokumente või juhul, kui taotlust on vaja tõlkida, võib lõikes 2 sätestatud tähtaega pikendada 15 tööpäeva võrra, tingimusel et taotlejale teatatakse sellest ette ja esitatakse selle üksikasjalik põhjendus.

4. Dokumendi taaskasutamise taotluse tagasilükkamise korral teavitab komisjoni talitus või väljaannete talitus taotlejat õigusest esitada Euroopa Liidu Kohtule hagi või kaevata Euroopa Ombudsmanile vastavalt ELi toimimise lepingu artiklites 263 ja 228 sätestatud tingimustele.

5. Kui taotluse tagasilükkamise aluseks on käesoleva otsuse artikli 2 lõike 2 punkt b, sisaldab vastus taotlejale viidet õiguse füüsilisest või juriidilisest isikust omajale, kui see on teada, või viidet litsentsiandjale, kellelt komisjon on vastava materjali saanud, kui see on teada.

Artikkel 8**Taaskasutamiseks kättesaadavate dokumentide vormingud**

1. Dokumendid tehakse kättesaadavaks kõigis olemasolevates vormingutes ja keeleversioonides ning võimaluse ja vajaduse korral masinloetaval kujul.

2. See ei tähenda kohustust taotluse rahuldamiseks dokumente luua, kohandada või ajakohastada ega esitada dokumentidest väljavõtteid, kui see nõuaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi, mis ei ole üksnes lihtsad toimingud.

3. Käesolev otsus ei too komisjoni jaoks kaasa kohustust tõlkida taotletavaid dokumente muudesse kui taotlemise hetkel olemasolevatesse keeleversioonidesse.

4. Komisjonilt ega väljaannete talituselt ei saa nõuda teatavat liiki dokumentide tootmise jätkamist või nende säilitamist teatavas vormingus, selleks et füüsilised või juriidilised isikud saaksid kõnealuseid dokumente taaskasutada.

*Artikkel 9***Tasu võtmise eeskirjad**

1. Dokumentide taaskasutamine on põhimõtteliselt tasuta.
2. Erandjuhtudel võidakse hüvitada dokumentide paljundamisest ja levitamisest tulenevad piirkulud.
3. Kui komisjon otsustab teatava taotluse rahuldamiseks dokumenti kohandada, võidakse taotlejalt nõuda kohandamisega seotud kulude hüvitamist. Kõnealuste kulude hüvitamise vajaduse hindamisel võetakse arvesse nii kohandamiseks vajaminevat jõupingutust kui ka võimalikku kasu, mida taaskasutamine võib liidule tuua, näiteks seoses teabe jagamisega liidu toimimise kohta või seoses institutsiooni maine tõstmisega avalikkuse silmis.

*Artikkel 10***Läbipaistvus**

1. Kõik taaskasutamiseks kättesaadavate dokumentide suhtes kohaldatavad tingimused ja standardtasud määratakse eelnevalt kindlaks ja avaldatakse, vajaduse ja võimaluse korral elektroonilisel kujul.
2. Dokumentide otsimist lihtsustab praktiline korraldus, nagu näiteks peamiste taaskasutamiseks kättesaadavate dokumentide sisuloetelud.

*Artikkel 11***Mittediskrimineerimine ja ainuõigused**

1. Dokumentide taaskasutamise tingimused ei tohi olla võrreldavate taaskasutamiskiiside osas diskrimineerivad.
2. Dokumentide taaskasutamine on avatud kõigile potentsiaalsetele turuosalistele. Ainuõigusi ei anta.
3. Kui aga ainuõigus on vajalik, et pakkuda teenust avalikkuse huvides, vaadatakse kõnealuse ainuõiguse põhjendus korrapäraselt läbi, tehes seda igal juhul kolme aasta pärast. Ainuõiguste andmine on läbipaistev ja avalikustatud.

4. Ainuõigusi võidakse anda piiratud ajavahemikuks teadus- ja akadeemiliste ajakirjade kirjastajatele komisjoni ametnike tööol põhinevate artiklite avaldamiseks.

*Artikkel 12***Talitustevaheline rühm**

1. Moodustatakse talitustevaheline rühm, mida juhib käesoleva otsuse eest vastutav peadirektor või tema esindaja. See koosneb peadirektoraatide ja talituste esindajatest. Rühmas arutatakse ühist huvi pakkuvaid küsimusi ja koostatakse iga 12 kuu järel otsuse rakendamist käsitlev aruanne.
2. Juhtkomitee, mille eesistuja on väljaannete talitus ja kuhu kuuluvad peasekretariaat, teabevahetuse peadirektoraat, infoühiskonna ja meedia peadirektoraat, informaatika peadirektoraat ning mitmed peadirektoraadid, kes esindavad andmete esitajaid, juhib andmeportaali rakendamise eesmärgil läbiviidavat projekti. Hilisemas etapis võidakse komiteesse kutsuda ka teisi institutsioone.
3. Artiklis 6 osutatud avatud litsentsi tingimused kehtestatakse käesoleva otsuse ja intellektuaalomandi õigustega seotud otsuste haldusalse elluviimise eest vastutavate peadirektorite kokkuleppel pärast konsulteerimist lõikes 1 nimetatud talitustevahelise rühmaga.

*Artikkel 13***Läbivaatamine**

Käesolev otsus vaadatakse läbi kolm aastat pärast selle jõustumist.

*Artikkel 14***Kehtetuks tunnistamine**

Otsus 2006/291/EÜ, Euratom tunnistatakse kehtetuks.

Brüssel, 12. detsember 2011

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO